

POLGÁRMESTEREK SZÖVETSÉGE – alapító okirat

MIVEL az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport is megerősítette, hogy az éghajlatváltozás valós jelenség, amelyért nagymértékben az emberi tevékenységekhez szükséges energiafelhasználás a felelős,

MIVEL az EU 2007. március 9-én elfogadta az európai energiapolitikáról szóló jogszabálycsomagot, és ezzel egyoldalúan elkötelezte magát amellett, hogy energiahatékonyságának 20%-os emelése, illetve az energiaszerkezetben a megújuló energiaforrások legalább 20%-os részaránynövelése által 2020-ig 20%-kal csökkenti a CO₂-kibocsátást,

MIVEL A lehetőségek kihasználása alcímet viselő uniós energiahatékonysági cselekvési terv elsőbbségi intézkedésként irányozza elő a „Polgármesterek Szövetségének” létrehozását,

MIVEL az Európai Unió Régiók Bizottsága hangsúlyozza a helyi és regionális összefogás szükségességét, hiszen a többszintű kormányzás hatékony eszköz az éghajlatváltozás elleni intézkedések hatékonyságának növelésére, ezért támogatja a régiók részvételét a Polgármesterek Szövetségében,

MIVEL készek vagyunk követni a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Chartában megfogalmazott, az energiahatékonyság növelésének szükségességével kapcsolatos ajánlásokat,

MIVEL tudunk az aalborgi kötelezettségvállalásokról, amelyek több folyamatban levő városi fenntarthatósági intézkedés és „Local Agenda 21” folyamat alapját képezik,

MIVEL elismerjük, hogy a globális felmelegedés elleni küzdelem felelősségét a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a nemzeti kormányok közösen viselik, és attól függetlenül kell elköteleznünk magukat mellette, hogy más felek is így tesznek-e,

MIVEL az emberi tevékenységekkel kapcsolatos energiafelhasználásból eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátás több mint feléért – közvetetten és közvetlenül – a települések és városok tehetők felelőssé (a polgárok rendelkezésére bocsátott termékek és szolgáltatások révén),

MIVEL az Uniónak a kibocsátások csökkentése iránti elkötelezettsége csak akkor tartható, ha a helyi érdekcsoportok, a polgárok és a polgári csoportok is csatlakoznak hozzá,

MIVEL a helyi és regionális önkormányzatoknak – ők lévén a polgárokhoz legközelebbi közigazgatási egységek – élen kell járniuk, és példát kell mutatniuk,

MIVEL számos, az energiaszükséglettel és a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos, az éghajlati zavarok kiküszöböléséhez szükséges intézkedés a helyi önkormányzatok illetékességi körébe tartozik, illetve az ő politikai támogatásuk nélkül nem lenne megvalósítható,

MIVEL az EU tagállamai helyi szintű hatékony decentralizált intézkedések segítségével könnyebben elegendő tehetnek azon vállalásaiknak, hogy csökkentsék az üvegházhatású gázok kibocsátását,

MIVEL a helyi és regionális önkormányzatok Európa-szerte – többek között fenntartható városi mobilitással, valamint a megújuló energiaforrások használatára való ösztönzésével kapcsolatos – energiahatékonysági programok útján csökkentsék a globális felmelegedést okozó káros anyagok kibocsátását,

MI, POLGÁRMESTEREK, VÁLLALJUK, HOGY:

Meghaladjuk az EU által 2020-ra kitűzött célt, és saját területünkön legalább 20%-kal csökkentjük a CO₂-kibocsátást egy a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terv végrehajtása révén a felelősségi körünkbe tartozó tevékenységi területeken. A kötelezettségvállalást és a cselekvési tervet saját eljárással hagyjuk jóvá;

Összeállítunk egy az alapkibocsátásokra vonatkozó jegyzéket, amely a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terv alapja lesz;

A Polgármesterek Szövetségéhez való csatlakozásunk utáni év folyamán **benyújtjuk a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési tervet**;

A városi struktúrákat úgy alakítjuk át (a megfelelő humánerőforrás kijelölését is ideértve), hogy elvégezhetőek legyenek a szükséges feladatok;

Mozgósítjuk a területünkön aktív civil társadalmat, hogy részt vegyenek a cselekvési terv kidolgozásában, körvonalazván a terv célkitűzéseinek megvalósításához szükséges politikákat és intézkedéseket. Területenként külön cselekvési terv készül, amelyet a csatlakozást követő egy éven belül a Szövetség titkársága elé kell terjeszteni;

A cselekvési terv beterjesztését követően legalább két évente **jelentést nyújtunk be annak végrehajtásáról** értékelési, ellenőrzési és nyomon követési célokra;

Megosztjuk tapasztalatainkat és szaktudásunkat más közigazgatási területi egységekkel;

Az Európai Bizottsággal és más szereplőkkel közösen **Energianapokat, illetve Városi Szövetségi Napokat** tartunk, hogy a polgárok közvetlenül élvezhessék az energia intelligensebb felhasználásából eredő lehetőségeket és előnyöket, és rendszeresen értesítjük a helyi sajtót a cselekvési tervvel kapcsolatos fejleményekről;

Aktívan részt veszünk az uniós polgármestereknek a „fenntartható energia Európája” mottóval évente rendezett konferenciáján;

Terjesztjük a Szövetség üzenetét a megfelelő fórumokon, főként pedig más polgármestereket is arra ösztönzünk, hogy lépjenek be a Szövetségbe;

Elfogadjuk, hogy az alábbi feltételek bármelyikének teljesülése – a Titkárság előzetes írásos értesítését követően – **szövetségbeli tagságunk megszűnését vonja maga után**:

- i) a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési tervnek a Szövetséghez való hivatalos csatlakozást követő egy éven belüli benyújtásának elmulasztása
- ii) a CO₂-kibocsátás általános csökkentésére irányuló, a cselekvési tervben meghatározott célkitűzés teljesítésének elmulasztása amiatt, hogy a cselekvési terv nem, vagy nem megfelelően valósul meg
- iii) jelentés benyújtásának elmulasztása két egymást követő időszakban

MI, POLGÁRMESTEREK, TÁMOGATJUK:

Az Európai Bizottság ama döntését, hogy műszaki és propagandatámogatási struktúrát hoz létre és a költségvetési keret erejéig finanszíroz, beleértve a kiértékelési és felügyeleti eszközök, a szaktudás területek közötti megosztását elősegítő mechanizmusok, illetve a sikeres intézkedések megismétlését és terjesztését elősegítő eszközök megvalósítását:

Az Európai Bizottságnak a „fenntartható energia Európája” mottójú, uniós polgármesteri konferencia során betöltött koordinációs szerepét:

Az Európai Bizottság azon kinyilvánított szándékát, hogy elősegíti a tapasztalatcserét a részt vevő területek egységei között, biztosítja az irányvonalakat és az alapként szolgáló példákat a lehetséges megvalósításhoz, valamint együttműködik a folyamatban levő tevékenységekkel és már létező hálózatokkal, amelyek támogatják a helyi önkormányzatoknak az éghajlatvédelemben betöltött szerepét. Ezeket az alappéldákat a Szövetség alapító okiratába is bele kell foglalni mellékletként.

Az Európai Bizottság elismerést és nyilvánosságot biztosító támogatását a Szövetségben részt vevő városok és települések számára, egy erre a célra tervezett „fenntartható energia Európája” logó használata, illetve az Európai Bizottság kommunikációs infrastruktúráján keresztül történő népszerűsítés révén:

Az EU helyi és regionális önkormányzatait képviselő Régiók Bizottsága határozott támogatását a Szövetség és annak célkitűzései iránt:

A segítséget, amit a Szövetséget támogató tagállamok, régiók, tartományok, védnökségi szerepet vállaló városok és más **intézményi struktúrák** nyújtanak kisebb településeknek annak érdekében, hogy utóbbiak meg tudjanak felelni a Szövetség által szabott feltételeknek:

MI, POLGÁRMESTEREK, ARRA KÉRJÜK:

Az Európai Bizottságot és a nemzeti közigazgatási szerveket, hogy állítsanak fel együttműködési rendszereket és koherens támogató struktúrákat, amelyek segítik a Szövetség tagjait a fenntartható energiáról szóló cselekvési tervek megvalósításában.

Az Európai Bizottságot és a nemzeti közigazgatási szerveket, hogy saját támogatási programjaikban kezeljék prioritásként a Szövetség tevékenységeit, továbbá tájékoztassák és vonják be a városokat a Szövetség célkitűzéseinek megfelelő, a helyi szintet érintő politikák és finanszírozási sémák előkészítésébe.

Az Európai Bizottságot, hogy egyeztessen a pénzügyi szereplőkkel olyan pénzügyi lehetőségek kialakítása érdekében, amelyek célja a cselekvési tervekben szereplő feladatok végrehajtásának támogatása.

A nemzeti közigazgatást, hogy vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek és a megújuló energiaforrásokról szóló nemzeti cselekvési tervek megvalósításába.

Az Európai Bizottságot és a nemzeti közigazgatásokat, hogy támogassák a már egyeztetett, illetve a felek által a jövőre vonatkozóan esetlegesen világszinten – különösen az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményen (UNFCCC) belül – meghatározásra kerülő elvekkel, szabályokkal és rendelkezésekkel összhangban levő, fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terveink megvalósítását. Aktív részvételünk a CO₂-kibocsátás csökkentésében akár ambiciózusabb globális célkitűzést is lehetővé tehet.

MI, POLGÁRMESTEREK, ARRA BIZTATJUK A TÖBBI HELYI ÉS REGIONÁLIS ÖNKORMÁNYZATOT, HOGY CSATLAKOZZANAK A POLGÁRMESTEREK SZÖVETSGÉNEK KEZDEMÉNYEZÉSÉHEZ, ILLETVE A TÖBBI JELENTŐS ÉRINTETT FELET, HOGY HELYEZZÉK FORMÁLIS ALAPOKRA A SZÖVETSGHEZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSAIKAT

MELLÉKLET

1. A helyi önkormányzatok szerepe a munka végrehajtásában

Energiahatékonyságot célzó intézkedéseket, megújuló energiával kapcsolatos projekteket és más, energiával kapcsolatos tevékenységeket a helyi és regionális önkormányzatok számos működési területén be lehet vezetni.

- fogyasztó és szolgáltató

A helyi önkormányzatok több épületben működnek, amelyek nagy mennyiségű energiát fogyasztanak, például melegítés vagy világítás céljából. Jelentős megtakarításokra van lehetőség az energiatakarékossági programok és intézkedések középületekben való bevezetésével.

A helyi és regionális önkormányzatok nagy energiateljesítményű szolgáltatásokat is nyújtanak – ilyen például a tömegközlekedés vagy a közvilágítás –, ahol szintén lehet eredményeket elérni. Még ha az önkormányzat le is szerződött más cégekkel az ilyen szolgáltatások nyújtására, az energiateljesítmény csökkentését célzó intézkedéseket akkor is érvényesíteni lehet a közbeszerzési és szolgáltatási szerződések révén.

- tervező, fejlesztő, szabályozó

A terület-használat-tervezés és a közlekedési rendszer megszervezése a legtöbb helyi és regionális önkormányzat felelősségi körébe beletartozik. A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntések – például a város túlzott terjeszkedésének megakadályozása – csökkentheti a közlekedés energiateljesítményét.

A helyi és regionális önkormányzatoknak gyakran lehet szabályozó szerepe, például az energiateljesítményre vonatkozó normák megállapításával, vagy az új épületek megújuló erőforrást hasznosító berendezésekkel való felszerelésének előírásával.

- tanácsadó, ösztönző, példamutató

A helyi és regionális önkormányzatok segíthetik a lakosságnak, a cégeknek és más helyi érdekcsoportoknak a hatékonyabb energiateljesítmény elérését a tájékoztatással és motiválással. A figyelemfelkeltő tevékenységek fontosak ahhoz, hogy az egész közösség elkötelezze magát a fenntartható energiával kapcsolatos politikák támogatása mellett. A gyermekek az energiateljesítmény, illetve a megújuló energiával kapcsolatos projektek fontos célközönsége: ők a tanulókat az iskolán kívül is elterjesztik. Ugyanilyen fontos, hogy az önkormányzat példát mutasson, és élen járjon a fenntartható energiával kapcsolatos tevékenységekben.

- termelő és szállító

A helyi és regionális önkormányzatok ösztönözhetik a helyi energiateljesítményt és a megújuló energiaforrások használatát. Jó példa erre a biomasszát felhasználó kapcsolt energiateljesítmény (CHP) távfűtési rendszer. A helyi és regionális önkormányzatok által is ösztönözhetik a polgárokat a megújuló energiával kapcsolatos projektek megvalósítására, hogy a helyi kezdeményezéseknek pénzügyi támogatást nyújtsanak.

2. Kiválósági referenciaalapok (BoE – Benchmark of Excellence)

Kiválósági referenciaalapok definíció szerint mindazok a kezdeményezések és programok, amelyek globális példaként szolgálhatnak a fenntartható energia fejlesztési elképzeléseinek városi környezetben való sikeres megvalósítására. A kiválósági referenciaalapok képviselői a Szövetségi alapokmányban kijelentik, hogy hajlandók megosztani tapasztalataikat és segítséget nyújtani a városoknak abban, hogy – amennyiben alkalmas és megfelelő – hasonló megközelítéseket hajtsanak végre, valamint elkötelezik magukat amellett, hogy információterjesztés útján elősegítsék szaktudásuk megosztását: többek között iránymutatásokat készítenek, részt vesznek a Szövetség tagjainak rendezvényein, és általánosságban nap mint nap együttműködnek a Szövetséggel.

Új kiválósági referenciaalapok bármikor beléphetnek a Szövetségbe, feltéve, hogy:

- képességeiket az Európai Bizottság által kijelölt szakértők szakmailag kiértékelik, és kiválónak minősítik,
- élvezik legalább egy, a Szövetség tagságába tartozó polgármester támogatását,
- írásban elkötelezik magukat egy munkaprogram mellett, amely az eredményeknek a Szövetség tagságába tartozó városok körében történő elterjesztésére irányuló intézkedéseket tartalmaz (mint például jelentés készítése tevékenységük hatásáról a Szövetség számára).

3. Támogató struktúrák

A Polgármesterek Szövetségéhez bármilyen méretű európai város csatlakozhat. Azokat a városokat, amelyek méretük miatt nem rendelkeznek a jegyzék elkészítéséhez, illetve a cselekvési terv kidolgozásához és felvázolásához szükséges erőforrással, a megfelelő képességekkel rendelkező közigazgatásoknak kell támogatniuk. Ezek a támogató struktúrák lehetnek régiók, megyék, tartományok, agglomerációk, NUTS III-as szintű területi egységek, vagy védnökségi szerepre vállalkozó városok. Az Európai Bizottság a támogató struktúrákat kifejezetten elismeri a Szövetség kulcsfontosságú szereplőjeként. A Szövetség működésébe való bevonás mértékét, illetve az ilyenfajta részvétel konkrét feltételeit (például a döntéshozatali jogköröket) külön, írott megállapodásban részletezik.